

မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများနှင့်ပတ်သက်၍ အသိပေးဆွေးနွေးတင်ပြခြင်း
အခမ်းအနားတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားသည့်မိန့်ခွန်း
ကောက်နုတ်ချက်

လွှတ်တော်ဝင်း၊ သဘင်ဆောင်၊ နေပြည်တော်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၁)ရက်

- မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အသိပေးဆွေးနွေးရာမှာ အခုအခါမှာ သွေးတိုးရောဂါ၊ ဆီးချို/သွေးချိုရောဂါ၊ နှလုံးနှင့်သွေးကြောဆိုင်ရာရောဂါများ၊ ဦးနှောက်နှင့် အာရုံကြောဆိုင်ရာရောဂါများ၊ ကင်ဆာရောဂါများ စတဲ့မကူးစက်နိုင်သောရောဂါတွေ ဖြစ်ပွားမှုများပြားလျက်ရှိပြီး အဲဒီရောဂါတွေကြောင့် သေဆုံးမှုမှာလည်း များပြားလျက်ရှိပါတယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း အဲဒီရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှင့် သေဆုံးမှုများပြားလျက်ရှိတာကြောင့် ဒီနေ့ပြုလုပ်တဲ့ အသိပေးဆွေးနွေးခြင်းအခမ်းအနားဟာ အဲဒီရောဂါတွေ ကာကွယ်နှိမ်နင်းဖို့အတွက် အရေးကြီးပါတယ်။
- မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများဟာ နာတာရှည်ရောဂါများဖြစ်လို့ လူနာများကို ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးရန်အတွက် ဘဏ္ဍာအရင်းအမြစ် စရိတ်စကများစွာ ကုန်ကျသုံးစွဲရပါတယ်။
- မကူးစက်နိုင်သောရောဂါတွေဖြစ်လာရင် ရောဂါနှင့် ရောဂါရဲ့ နောက်ဆက်တွဲဆိုးကျိုး အမျိုးမျိုးကြောင့် ရောဂါဖြစ်ပွားသူလူနာနှင့် လူနာမိသားစုဝင်များအတွက် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးအရ ကြီးမားသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေတဲ့အပြင် ရောဂါဖြစ်ပွားသူများအနေနဲ့လည်း ကိုယ်စွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းအပြည့်အဝ မသုံးစွဲနိုင်ခြင်း၊ မသန်မစွမ်းဖြစ်ခြင်းတို့မှ လူမှုဘဝနှင့် နေထိုင်မှုအရည်အသွေး (quality of life) ကျဆင်းခြင်း၊ အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်း ကျဆင်းသွားခြင်းတို့ကြောင့် မိသားစုအတွက်သာမက နိုင်ငံအတွက်ပါ လွန်စွာထိခိုက်နိုင်ပါတယ်။
- ဒါ့အပြင် ရောဂါကြောင့် အရွယ်မတိုင်မီသေဆုံးခြင်း (premature death) ဖြစ်တဲ့အတွက် နိုင်ငံအတွက် အဖိုးတန်တဲ့ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ ဆုံးရှုံးရခြင်း ဖြစ်ပွားနိုင်ပါတယ်။
- မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများကို အစားအသောက်၊ နေထိုင်မှုပုံစံတို့ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းနဲ့ ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ပါတယ်။
- အဆီများတဲ့၊ အငန်များတဲ့၊ အချိုများတဲ့ အစားအစာများ၊ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ ဆိုးဆေးများ၊ ဓာတုပစ္စည်းများပါဝင်တဲ့ အစားအစာများကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ အရက်သောက်သုံးမှုနှင့် ဆေးလိပ်နှင့်

ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းနဲ့ “ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားဆေးတစ်ပါး” ဟူသော ဆောင်ပုဒ် နှင့်အညီ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားအားကစား ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြင့် မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ ကို ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ပါတယ်။

- အဲဒီလို ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်စွာ စားသောက်နေထိုင်တတ်စေရန် ပြည်သူများမှာ ကျန်းမာရေးအသိပညာများ မြင့်မားရေးဟာ အထူးအရေးကြီးပြီး ပြည်သူလူထုမှာ ကျန်းမာရေးအသိပညာများ မြင့်မားလာပါက မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများမှာ ပိုမိုပူးပေါင်း ပါဝင်လာနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ပြည်သူများ ကျန်းမာရေးအသိပညာမြင့်မားရေးလုပ်ငန်းများကို အလေးထားကာ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- ပြည်သူလူထုအခြေပြုကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆေးခန်း (CHC) များကို တစ်ပြည်လုံးအတိုင်းအတာနဲ့ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနများတွင် အပတ်စဉ် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တိုင်း ဖွင့်လှစ်ပြီး -
 - သွေးတိုးရောဂါ၊ ဆီးချို/သွေးချိုရောဂါကို စစ်ဆေးဖော်ထုတ် ကုသပညာပေးခြင်းနှင့် လိုအပ်သလို ညွှန်းပို့ခြင်းလုပ်ငန်း၊
 - သက်ကြီးရွယ်အို ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်းလုပ်ငန်း၊
 - ကျန်းမာရေးအသိပညာမြှင့်တင်ခြင်းလုပ်ငန်းတို့ကို အဓိကဆောင်ရွက်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- နိုင်ငံအတွက်အရေးကြီးတဲ့ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ကျန်းမာရေးအသိပညာ မြင့်မားပြီး ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်စေရေးအတွက် ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကို အားဖြည့်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို ဘက်စုံကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာမှာ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၊ လူမှုရေးဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များရဲ့ ကူညီပံ့ပိုးမှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဟာ အထူးအရေးကြီးပါတယ်။
- ဒီနေ့အခမ်းအနားကို တက်ရောက်လာကြတဲ့ လွှတ်တော်ရေးရာကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌများ၊ အတွင်းရေးမှူးများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများအနေနဲ့ ယခုအသိပေးဆွေးနွေးပွဲမှ ရရှိတဲ့ အချက်အလက်များ၊ ကျန်းမာရေးအသိပညာဗဟုသုတများကို ပြည်သူများထံ ဖြန့်ဝေပေးခြင်းကို

ဆောင်ရွက်ပေးစေလိုပြီး ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များချမှတ်ခြင်းမှာလည်း ပံ့ပိုးကူညီစေလိုပါတယ်လို့ ပြောကြား ရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- လွှတ်တော်ရေးရာကော်မတီများမှ ဥက္ကဋ္ဌများ၊ အတွင်းရေးမှူးများနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ
- ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော်များ
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ပါမောက္ခ/ဌာနမှူးများနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)